

vidtløstige Bærf skulde beroe. Den nævnte Erklæring fra Finanzministeriet, saavel som senere modtagne Skrivelser fra Kultusministeriet og Indenrigsministeriet, der ligeledes ere imod Sagen, have vi for Die, idet vi gaae over til nærmere at omhandle denne.

Betragte vi da først Sagen fra Statens Standpunkt, saa møder her den af Ministerierne udhævede allervæsentligste Betænelighed, der for os er saa afgjørende, at vi alene af Hensyn hertil ikke turde fordrifte os til at tilraade Lovforslagets Vedtagelse, og denne Betænelighed er, at Staten, hvis Forslaget blev til Lov, skulde udstede Obligationer for et Beløb af henved 30 Millioner Rigsbankdaler.

Capitalbeløbet af alle 3 Tiender udgjør nemlig, naar man anslaaer Bærdien af den enkelte Tiende af hver Tønde tiendeydende Hartkorn til 6 Skpr. Byg, eller, efter en Middelpriis, til 2 Rbd., hvilken Ansættelse neppe kan siges at være for høi, omtrent 48 Millioner Rigsbankdaler.

Naar man herfra drager $\frac{1}{3}$ eller omtrent 16 Millioner for Præstetienden, og (hvilket dog kun er et aldeles vilkaarligt Skøn, da vi ikke ere i Besiddelse af de fornødne statistiske Oplysninger) for den Deel af Konge- og Kirketienderne, der eies af selve Tiendeyderne, og for hvis Capitalbeløb der ikke skulde udstedes Obligationer, 2 a 4 Millioner, udkommer et Beløb af omtrent 28 eller, som anført, henved 30 Millioner Rbd., hvorfor skulde udstedes Statsobligationer.

Vel har man yttret, at Staten ikke udsætter sig for at lide noget Tab ved disse Obligationers Udstedelse, da de ere sikkert funderede, nemlig i de hidtil tiendeplygtige Eiendomme paa samme Maade som Tienden. Men der er al Grund til at frygte for, at alene den Omstændighed, at der paa et saa indskrænket Pengemarked som vort, ved Siden af den allerede store, i de senere Aar meget forøgede, Statsgjæld, udstedes en saa stor Masse nye Statsobligationer, og Forvisningen om, at den allerede noksom store Statsgjæld forøgedes i saa høj en Grad, vilde udøve en fordærvelig Indflydelse paa den offentlige og

private Credit. Alene Muligheden af, at dette kunde blive Tilfældet, er for os et afgjørende Moment.

Naar det iøvrigt siges, at disse Obligationer vilde være sikkert funderede, saa aabner vel Lovforslaget Staten Afgang til Dækning, men det giver ikke de eventuelle Hænderhavere af Obligationerne reel Sikkerhed, men henviser dem kun til at være simple Creditorer ligeoverfor Statskassen. Jo bedre desuden et Slags Pengepapirer, der forekommer i stor Masse, er funderet, desto mere maa det under Concurrencyen trykke andre Papirer, der ansees mindre sikre.

Om vi endog vilde indrømme, at en Deel af Obligationerne, nemlig de, der tilfaldt Kirkerne som disses Formue, neppe vilde komme paa Markedet, og at det er sandsynligt, at en Deel af de andre Obligationer heller ikke vilde komme der, saa maae vi med Hensyn til det Første bemærke, at, naar man vil anslaae, hvad der skulde være Kirkeformuen, til en Halvdeel af Kirketiendens Capitalbeløb, hvilket er høit anslaaet, udkommer, efter vor Beregning, ifkun et Obligationsbeløb af 8 Millioner Rbd., om hvilket man med Sandsynlighed, skjøndt aldrig med Visshed, kan sige, at det ikke vilde komme i Handelen, og, til det Sidste, at der, med Hensyn til den øvrige Deel af Obligationerne, endmindre kan gjøres nogen endog blot Sandsynligheds-Beregning over, til hvilken Grad de ville opfylde Markedet.

Om Statspapirer til en given Tid komme i Handelen eller ikke, beroer jo paa den høiere eller lavere Cours, hvori disse og andre Papirer paa den Tid staae, paa gode eller slette Conjunctioner, paa, om der til en vis Tid er stort Brug for rede Penge o. s. v.

Vil man endog gaae et Skridt videre og forudsætte, at en Deel af Obligationerne for Kongetienderne og for den Deel af Kirketienderne, der ikke tillægges Kirkerne som disses Formue, heller ikke vilde komme paa Markedet, og vil man antage, at dette blev Tilfældet med et Obligationsbeløb af 8 Millioner Rbd., saa blev der endda et Beløb af 12 a 14 Millioner tilbage.

Om dette sidstnævnte Beløb, som i Sandsynlighed er stort nok til at udøve Indflydelse paa